

ŽENE I UTICAJ PANDEMIJE COVID-19

PERV Komitet žena je izrazito zabrinut zbog rodni uticaja pandemije Covid-19, koja teško pogađa sve narode i radnike u Evropi. Ali, kako smo već iskusili i tokom i nakon prethodne ekonomske krize, neki će biti pogođeni više od drugih. Kriza Covid-19 pokazuje nejednakosti, a naročito rodno zasnovane nejednakosti: između muškaraca i žena, te između žena iz različitih klasa i regiona.

Korona virus stavlja žene na prvu liniju odbrane

Zdravstveni radnici su na prvoj liniji odbrane od pandemije korona virusa; većina medicinskih sestara/tehničara i zdravstvenih radnika u regionu PERV-a su žene. Njihov posao je izuzetno zahtijevan, često nosi sa sobom i emotivnu cijenu. Ali, njihovo zanimanje je jedno od najpotcjenjenijih i najpotplaćenijih poslova u EU. Javna potrošnja u javno zdravlje je smanjena u prethodnih deset godina; i ulaganja u infrastrukturu su u padu.

Žene su na prvoj liniji odbrane i u drugim sektorima, kao što je sektor usluga, a ne samo u sektoru zdravstva i staranja o drugima. Prema MOR-u, većina (58,6%) zaposlenih žena širom svijeta radi u sektoru usluga. Žene u trgovini, prodavnicama, farmaciji, uslugama čišćenja koje osiguravaju ključne usluge zajednicama tokom ove krize, izuzetno su izložene. Ipak, one se suočavaju ne samo sa teškim uslovima rada, već i sa ozbiljnim i stvarnim rizicima po vlastito zdravlje zbog nedostatka adekvatne opreme za ličnu zaštitu i sanitarnih rezervi.

Briga zbog teških gubitaka radnih mjesta u sektorima i zanimanjima u kojima dominiraju žene

Gašenje ili moguće skorašnje gašenje preduzeća mogli bi imati teške posljedice na veliki broj zanimanja u kojima dominiraju žene. Stujardese, turistički vodiči, prodavačice, čistačice u hotelima i frizerke često rade na nesigurnim radnim mjestima i vjerovatno neće biti plaćene niti će imati pravo na plaćeno bolovanje. Ovi ljudi će se vjerovatno suočiti sa problemom kupovine osnovnih potrepština, plaćanja troškova za iznajmljene stanove, te računa u narednim danima i mjesecima. Istraživanje Evropskog instituta za rodnu jednaksot (EIGE) pokazuje nam da jedna četvrtina žena zaposlenih u EU radi na nesigurnim radnim mjestima. Siituacija je još gora za migrante. Gotovo jedna od tri žene, koje nisu rođene u EU (35%) i jedan od četiri muškarca (24%) rade na nesigurnim radnim mjestima.

Vrijeme je da riješimo pitanje razlika u platama, segregacije žena u sektore sa niskim primanjima i na nesigurna radna mjesta, da konačno riješimo problem niskih nivoa plata i kvalitet radnih mjesta sa niskim primanjima zasnovanih na rodnim razlikama. Ključno je da države članice koje rješavaju pitanje finansija kako bi očuvali nivoe zaposlenosti, na srednjoročnom nivou, zahtijevaju i prate da preduzeća poštuju dogovore dugoročno i da vode računa o rodnim perspektivama.

Ulaganja u kvalitet i dostupnost javnih usluga staranja bila su izuzetno bitna i prije pandemije Covid-19, te ona moraju ostati na vrhu prioriteta, kako bi se mogli izboriti sa potrebama građana

u vrijeme pandemije, ali i u normalnim uslovima života. Sektori staranja o drugima i usluga moraju biti prilika za veće i visokokvalitetno zapošljavanje.

Žene na pozicijama gdje se donose odluke.

Odgovor vlasti koje donose politike mora uzeti u obzir različita iskustva sa kojima se suočavaju žene i muškarci tokom pandemije, kako bi se osiguralo da svi mogu dobiti pomoć koja im je neophodna. Postoji velika potreba da se predstave rodno zasnovani podaci kako bi se u potpunosti shvatilo na koji način virus utiče na žene i muškarce. Potrebna je pravilna zastupljenost žena u tijelima gdje se donose odluke, na svim nivoima, ne samo zbog stopa zaraženosti, već i zbog ekonomskih posljedica, raspodjele poslova staranja i stepena nasilja u porodici. Uključivanje glasa žena u pripremu i odgovor na pandemiju Covid-19 je apsolutno hitno.

Povećaće se neplaćen rad žena koje se staraju o drugima

Povećaće se obim neplaćenog rada u sektoru staranja; čak i bez krize, odgovornost za brigu o drugim uglavnom pada na žene. A sada, sa zatvaranjem škola i radnih mjesta, obim njihovog neplaćenog rada će se vjerovatno povećati. Ako se stariji članovi porodice razbole, biće im potrebna njega. Situacija za samohrane roditelje mogla bi biti i teža.

Neophodno je priznavanje i kvalifikacije kod ovog neplaćenog rada staranja o drugima, čime bi se omogućilo ženama da u potpunosti budu dio tržišta rada, sistema socijalne zaštite, a isto tako i društva. Ulaganje u kvalitetne i dostupne javne usluge staranja o drugima bilo je ključno i prije pandemije Covid-19, a mora ostati na vrhu prioriteta za borbu protiv neplaćenog rada staranja o drugima i stvaranje nove zaposlenosti.

Radnici u domaćinstvima su izuzetno ugroženi, a naročito radnici migranti u domaćinstvu

Zvanični podaci za Evropu (Eurostat) procjenjuju da postoji oko 26 miliona radnika u domaćinstvima. Ali, većina zaposlenih u domaćinstvima nije zvanično prijavljena, a istraživanje ukazuje na dodatnih milion radnika bez dokumenata – često migranata – radnika u domaćinstvu samo u Evropi. Naravno, ogromna većina njih su žene.

Izolirani, često neprijavljeni, slabo organizirani, radnici u domaćinstvu su izuzetno izloženi posljedicama pandemije. Situacija naročito zabrinjava u vezi radnika migranata koji nisu iz EU, naročito žena, koje su često neprijavljene, a čak i bez dokumenata.

Svi radnici u domaćinstvu, naročito radnici migranti, moraju biti priznati, uživati zaštitu prihoda, te podršku nacionalnih službi za socijalni rad.

Žene su izložene riziku od siromaštva, društvene isključenosti, nedovoljnih zarada i prihoda za domaćinstvo

Države moraju osigurati finansijska sredstva, potrebna za zadovoljenje potreba žena u smislu podrške u prihodima, te moraju osigurati adekvatne sisteme minimalnih prihoda.

Društvena izolacija znači nasilje u porodici za veliki broj žena

Nasilje u porodici se povećava u vrijeme krize, a žene koje su zarobljene u domovima sa nasilnim partnerima sada su im izložene u dužem vremenu, što ih sprečava da pozovu na linije za pomoć.

Države i svi akteri moraju raditi na širenju informacija o linijama za pomoć i drugim uslugama koje mogu pomoći i zaštititi žene u slučaju nasilja u porodici. Važnost rješavanja teškog problema nasilja u porodici u svim državama članicama, zajedno sa obavezujućim strogim zakonima, kako to propisuje Konvencija iz Istanbula, mora biti na vrhu prioriteta onih koji donose politike.

Nadalje, ratifikacija MOR Konvencije br. 190 i Preporuke 206 moraju biti prioritet političkog djelovanja. Više nego ikada ranije, ova teška vremena i sve veći broj slučajeva nasilja u porodici pokazuju da je potreban globalni odgovor, a važnost ova dva instrumenta ne može biti veća. Po prvi put, jedan globalni instrument uključuje zaštitu u slučaju nasilja u porodici u vezi sa svijetom rada – te poziva na konkretne akcije država članica i poslodavaca da ublaže uticaj nasilja u porodici na svijet rada. Ovo je prilika da zaštitimo sve naše radnike, neformalne ili formalne, da ih zaštitimo na svim radnim mjestima!

PERV Komitet žena

8.4.2020.